
SANKT OLAV

St. Olav utkommer en gang ukentlig. — Abonnement både for Inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig, i Ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, — for utlandet tillegg av vedkommende lands avisporto. Opsigelser må være Ekspedisjonen i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. — Annonser må være innsendt innen mandag aften. — Manuskript innen fredag aften.

INNHOLD: Tale på ungdomsmøtet den 4. september. — Stillingen i Tyskland og katolikkene. — Kardinal van Rossum — som han var. — Livet — en reise. — Hollandske unge pikers apostolat. — Erkebiskop Baudrillart om Huysmans. — Dominikanernes virksomhet i Orienten. — Takk! — Herhjemme — og derute.

ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO - TELEFON 25287

RETT + OG + SANNHET

Tale på ungdomsmøtet den 4. september.

Av Pastor Laudy.

(Efter talerens manuskript).

Mine venner!

Jeg ser her foran mig et stykke fremtid. Jeg vilde være den siste å påstå at denne tanke er original. Den er så gammel som våren, som kommer igjen hvert evige år. Men den er også likeså ny og håpefull som hver ny vår er det.

Jeg ser her foran mig et stykke *katolsk* fremtid. Når jeg står foran dere, står jeg like ved fundamentene til fremtidens katolisisme i *vårt* fedreland; ti — skjønt jeg ikke er norsk av fødsel, så er jeg norsk av hjerte. Mange ganger har jeg sagt til dere, såvel i private samtaler som i foredrag — at det er *ungdommen* — navnlig den *mannlige* ungdom, misjonens fremtid er bygget på. *Dere* har i grunnen for en meget stor del vår tros *skjebne* hertillands i eders unge hender.

En storlagen, en herlig oppgave, verdig å bli båret av den norske ungdom.

Og . . . en alvorlig, ansvarsfull plikt.

Forstår vi denne oppgave?

Opfyller vi denne plikt?

La oss foreløpig ikke besvare disse spørsmål offentlig. Men hold dem fast i eders tanker. Og la hver for sig i sitt hjerte stille sig dem og besvare dem.

Hvordan står det til med ungdomsforeningen i vår misjon?

Jo, det er fremgang. Navnlig her i hovedstaden vokser vi i antall. Kvalitativt har man jo heller ikke rett til å klage. Mentaliteten er god, vi forsøker å samarbeide med hverandre så godt vi kan, og at man kan opnå noget, når man arbeider virkelig sammen, beviser vår reise til den første Eukaristiske Kongress i Skandinavia. Jeg takker dere for dette samarbeide, for denne gode vilje, mine venner.

Men . . . vi lever i en tid med strid, med splittelse,

med en bestandig voksende flod av atheisme, av umoral, vi lever i en tid med religiøs likegyldighet.

Her ligger vår oppgave.

Vi må og *vi skal* bli sterkere i antall, vi må og vi skal bli sterkere katolikker, modigere katolikker, verdige etterfølgere av vår store konge Olav, som drog sitt sverd for troen og som gav sitt blod og sitt liv for den.

En bølge av hellig begeistring for troen må komme over oss, en pinseflamme av religiøs energi og viljestyrke må tendes i hvert ungt hjerte, vår sjel må fylles av en offerglede overfor vår Kirke — den ubeskrivelig ophøiede følelse, som besjelet oss, da vi i Kjøbenhavn i Idrettshuset, sammen med tusener av trosfeller knelte og sang «Credo», den følelse som fylte våre hjerter, da vi sammen med åtte tusen skandinaviske katolikker i Klosterhaven knelte for å tilbe Kongernes Konge i Sakramentet.

Mine venner, *der* blev vi slått til den nye tids apostler. Gud venter noe av oss. Oslos, Norges katolikker venter noe av oss. *De venter på vårt eksempel.*

Idag begynner en ny æra for vår ungdomsbevegelse.

Snart kan O. K. Y. se tilbake på tredivet års arbeide. Jeg hylder den ungdom som nu er blitt voksen, ja, som nu er gammel, for det arbeide som er blitt utført. Jeg hylder de menn, som i hele denne periode har stått i spissen for foreningen, og da er det jo især et navn, som kommer i alles tanker: Mgr. Kjelstrups.

Tidene går. Tidene forandrer sig. Nye tider krever nye metoder. Og når vi nu ser oss omkring, opdager vi, at de store bevegelser alltid bygger på en enkelt sterk samlende tanke, og at de gir denne samlende tanke en slående form. Tenk bare på den store speiderbevegelse hele verden over! —

Min kortvarige reise til Holland for noen tid siden hadde bl. a. det formål å studere den moderne arbeidsmetode i de utenlandske ungdomsforeninger. Og jeg fant at det som karakteriserer den moderne katolske ungdomsbevegelse både i Holland, Tyskland og Belgien er følgende:

1. En *positiv* arbeidsmetode — kanskje er det bedre å si en *positiv livsinnstilling*. — Og hvad vil så det si? Jo, en katolikk kan i almindelighet opfatte sine katolske plikter på to helt forskjellige måter. Han kan si til sig selv: «Jeg skal ikke gjøre noe som troen eller moralen forbyr meg. Jeg skal *ikke* banne, *ikke* sladre om andre, *ikke* stjele, *ikke* lyve, *ikke* spise kjøtt på fredagene, i det hele tatt: *ikke* gjøre noe, som kan gi et dårlig eksempel til andre.» Legg nøie merke til dette bestandige *ikke!* Dette er rent *negativ katolicisme* — han vil ikke gjøre noe som er forbudt, ikke gjøre noen *synd*. Synden, forbudet står altså hele tiden i forgrunnen av en slik katolikk livsinnstilling.

Er dette noe galt? Langtifra, det er godt. Men der er noe annet som er langt *bedre*. Denne katolikk nøier sig i grunnen med *det minimum* som kreves for i det hele tatt å kunne kalles en katolikk. Og det er sikkert — erfaringen viser det — at denne rent negative livsinnstilling, nettop fordi den står på grensen av katolicismen, innebærer en stor fare. I det øieblikk han møtes av trostvil eller moralske fristelser, går han som regel over denne grense — han faller fra, eller han svikter sine helligste løfter.

Hvad er nu en *positiv* livsinnstilling? En positiv livsinnstilling nøier sig ikke med det minimum som kreves. Den sier ikke: «hvad må jeg *la være* for å kunne bli en god katolikk?» — nei, den sier: «hvad kan jeg *gjøre* for å bli en bedre katolikk?» Her står ikke synden, forbudet i forgrunnen, her er det positiv dydsøvelse som tar ledelsen. En slik katolikk sier: «Jeg vil ikke bare la være å ha hatfulle tanker, men jeg vil be for mine fiender og hjelpe dem. Jeg vil ikke nøie meg med å motta sakramentene en gang om året, fordi jeg ellers begår en svær synd, nei, jeg vil *ofte* motta sakramentene. Den nøier sig i det hele tatt ikke med troens minimum, men den søker dens maksimum. I de utenlandske ungdomsforeninger er der altså ikke lenger den negative livsinnstilling, m. a. o. beskyttelsen mot synden, som er den ledende tanke eller målet — men det er en positiv, livsglad og offerglad dydsøvelse. Det er i denne retning, mine venner, vi fra nu av skal arbeide. Vi må bli *maksimumkatolikker*. Det vekker jo selvsagt også mere begeistring å ha et positivt mål, enn å føle sig omgitt av bare forbud.

2. Det som ennvidere er iøinefallende i den moderne katolske ungdomsbevegelse er den sterke centralisasjon av ledelsen. I Holland f. eks. er det i hvert våre forhold oversette det med: — man kunde for våre forhold oversette deta med: en Vikariatsdirektør, som er formann for et centralstyre for hele bispedømmet, som altså omfatter flere hundreder av medlemmer. Derved opnåes en sterkt utpreget enhet i

hele bevegelsen som på denne måte vinner i kraft. I de forskjellige menigheter i bispedømmet finnes der lokalavdelinger som alle har det samme reglement. Det eksisterer også en centralkasse. Hver lokalavdeling har å sørge for sine egne løpende utgifter, såsom utgiftene på møtene, bevertning, anskaffelse av mindre kostbare spill o. s. v., men større utgifter, f. eks. for større festligheter, leie av lokale, ungdomshus, utgiftene for den årlige forbundsdag dekkes av centralkassen, som får sine inntekter delvis fra lokalavdelingene — slik som her til lands St. Olavs Forbund — delvis ved frivillige gaver. Centralkassen bekoster også ungdomsbladet.

3. På den annen side har man på en heldig måte kombinert denne centralisasjon med en individuell kontakt med hvert enkelt medlem, idet man har innført det såkalte «celle-system», det vil si: hver lokalavdeling er inndelt i små grupper — man kunde kalle dem patruljer — av fem eller seks medlemmer, hvorav en er klubbleder som har ansvar bare for disse fem stykker. Patruljene dannes efter guttenes eget behag efter avdelingschefens godkjenning, og klubblederen blir på den måte mellemmann mellem hvert enkelt medlem og avdelingschefen, som på sin side er representant i Centralstyret.

4. Der legges — helt i pakt med vår tid — megen vekt på ytre distinksjoner, som foreningsflagg og foreningsdrakter. I den katolske ungdomsbevegelse har man hittil forsømt å utnytte den samlende, suggererende kraft, som ligger i den rent ytre — man kunde kanskje si — den «dekorative» side av en bevegelse. Nu er det gått op for lederne at disse ytre distinksjoner, *hvis* de virkelig gir uttrykk for den rette *ånd* som besjeler en forening, ikke svekker denne ånds livskraft men tvert i mot — i følge vekselvirkningens psykologiske lov — stimulerer og styrker den. At man ikke har innsett det før, er ganske sikkert en av de årsaker, hvorfor ungdomsforeninger før i tiden ikke så sjelden har virket skremmende på gutter. For ungdommen — navnlig for den mannlige ungdom — blir fromhet meget snart ensbetydende med kjedelighet og endog svakhet, når den *bare* viser sig i form av prekenes og formaninger. Troens motstandere har rikelig benyttet sig av denne svakhet i vår gamle arbeidsmetode for ungdommen. Det er derfor med glede man konstaterer at våre egne tropper her har orientert sig mot nye, friske mål og midler. Det kommer til slutt også til uttrykk i ungdomsbevegelsens reglement. Dette viser en viss likhet med Speiderloven. Det går dog en ualmindelig vakker hovdtanke gjennom det hele, en tanke som sikkert vil slå an i guttesjelene: «*Kristus er vår Konge, og ungdommen er Kristi riddere, soldater, stridsmenn*. — Slik er det med våre unge trofeller i utlandet. Er det noe for oss? . . .

Jeg retter dette spørsmål ikke til denne hærskeare av hengehoder, tvilere og pessimister, som vår stakkars tid er velsignet med. Jeg kjenner deres svar på forhånd: «Det har aldri vært før, så . . . Og dessuten, vi er så håpløst få».

Jeg retter dette spørsmål til *dere*. Jeg leser alt svaret i deres øine. Nei, ikke sant, «det er ei tid å blunde» — hvor ofte synger vi det — og så håper vi at «Kirkens moderhender må lede vår vandring til aftenfreden» . . . Men tro endelig ikke at denne sang er en kirkesalme, den er freidig som et hærskrig. Denne aftenfred, den venter visstnok på oss, mine venner, men foreløbig er det ennå *dag* for oss, ja, vi står først i livets morgenstunder. Det er et ordsprog som sier: «En fugl i hånden er bedre enn ti på taket». Det er alt sammen meget sant, men det er drepene av forsiktighet, og det er ikke skrevet for oss. Det er fuglene på taket vi alle skal ha!! —

Altså: Hvorfor kan vi ikke reorganisere ungdomsbevegelsen, slik at det blir et mannlig ungdomsforbund for hele Vikariatet, under en central-ledelse og med det samme reglement? Og man kunde da tenke sig to avdelinger, en yngre og en eldre. Alle lokalavdelinger får så sine foreningsflagg, som dere her ser et eksemplar av. Flaggets tegning blir for hele Vikariatet den samme, bare fargene kan velges efter behag. Jeg er i tilfelle i stand til å skaffe disse flagg til en ytterst billig pris. Forbundets yngre divisjon får egne drakter, som på samme tid kan brukes som almindelig hverdagsdrakt på skolen o. s. v. Guttene blir først aspirant i tre måneder og har i denne tid ikke rett til å bære uniformen, men er forpliktet til å spare et visst beløp til draktens anskaffelse. Klubbliderne får selvfølgelig en liten distinksjon og likeledes gruppelederne.

Nye medlemmer blir høitidelig optatt på et festmøte og avlegger sine forbundsløfter med hånden på foreningsflagget. Det er selvsagt ugjærlig nu allerede å komme med et utarbeidet reglement og optagelsesceremoniell, siden dette først må godkjennes av Hs. Høiærverdighet Biskopen, som for øvrig skjenker ungdomsbevegelsen sin høieste interesse.

Men nok om det. En herlig opgave venter oss. Vi alle, vi kan og må bli unge korsriddere for Kristus vår Konge, for Kirkens sak i dette land, som er deres fedreland og som er blitt mig kjær.

Løft da freidig Korsets fane — løft den i hjertene og løft den i hjemmene og løft den høit, så at enhver kan se den, og kan se at det er *dere* som bærer den. — den er et seierstegn som vi er stolte av . . .

Vi går en skjønn fremtid i møte, og dere, mine venner, skal gå i spissen. Ennu er veien lang, og Elers hår vil nok bli grått og Eders føtter trette og Eders hender, som nu er unge og sterke, vil bli for svake en gang til å bære Korsets fane — men da må det være Eders stolthet å kunne overrekke denne fane, uplettet og strålende, til en ny generasjon som skal stå og vente, tallrikere enn denne og seiersbevisst, for å bære den videre, videre på veien til evigheten.

GAMMELT ORDSPROG :

Fliden benytter tiden —!

Tiden belønner fliden —!

Stillingen i Tyskland og katolikkene.

Efter A. H. D. Savantier.

Stillingen i Tyskland er alvorlig — så alvorlig at det er umulig nu, mens disse linjer skrives, å si noget-somhelst om, hvorledes den vil utvikle sig. Von Papens erklæring var ikke uventet, men den blev fremsatt med en brutalitet, som ikke kan annet enn forbause selv de best innviede. Idag er alle broer avkastet: intet tilbaketog er mulig for riksstyrelsen. Centrumspartiet, som så lenge har sittet ved roret under de mest forskjelligeartede omstendigheter, har hittil formådd å holde sig klar av slike forholdsregler som ikke er annet enn diktatoriske dekreter. Hvorledes har dette parti nu stillet sig overfor de nye makthavere som har kullkastet hele det politiske liv i Tyskland?

Utlandet har muligvis ikke lagt merke til det telegrafiske budskap, som kardinal Bertram, erkebiskop av Breslau, som stedfortreder for samtlige biskoper i provinsen Prøissen, lot utgå den 19. juli til riksstyret. Alle de førende tyske blade har gjengitt det og de fleste har kommentert det. Det prøissiske episkopat anmoder om, at de ansvarlige autoriteter nu med beslutsomhet og hurtighet gjør slutt på de yderliggående partiers terror. Det dreier sig nemlig ikke alene — sier biskopene — om et patriotisk spørsmål, men det er et spørsmål som berører moralen og civilisasjonen. Statens autoritet er i fare. De partier, som ønsker ro og orden, lider mer enn andre under alle disse redsler, idet de med sin respekt for den borgerlige frihet ser alle sine fredelige arbeider styrtet i grus av disse illegitime krefter. Særlig ungdommen er i stor fare, da all terror mangler aktelse for moralen.

Denne erklæring med sine mange underskrifter av de mest aktede navn og sin hele høitidelige karakter har gjort det dypeste inntrykk ikke alene på katolikker, men også på den store del av befolkningen, som er blitt oppskaket ved de daglig forekommende uroligheter: i de siste tre måneder er gjennomsnittlig seks personer daglig drept. Hvis man til bunn vil forstå stillingen av idag, må man sette sig inn i, hvad det betyr å leve i en stadig atmosfære av frykt og utrygghet for alle de moderate partier, for alle de gode tyske familier med de patriarkale seder — og dem er der mange av ennå.

Budskapet var fullkomment åpent og meget dyktig skrevet: det appellerte ikke til krefter som skulde bane vei for en alliance med Hitlers tilhengere. Det vilde jo være å slutte forbund med de blodige makter, som særlig i Hamburg har utfoldet en forferdelig virksomhet, og som nazistene har like så stort ansvar for som kommunistene. I sitt budskap fordømte episkopatet alle voldsomheter, alle propagandamidler, som realiseres med den bevebnede hånd, Hitlers venner, såvelsom hans fiender på ytterste fløi. Tyskerne som elsker alle bil-leddannende ord har sammenfattet den ene fraksjon såvelsom den annen under samme betegnelse: radikalisme.

Det er ikke mot radikalismen, at statskuppet den 20. juli var rettet. Idetminste har det inntil nu ikke vist tegn dertil. Dets første slag var rettet mot kommunismen, som følge av urolighetene i Hamburg. Nazistene har ført en glødende kampagne mot Moskvass tilhengere. De forlanger høilydt dette partis undertrykkelse fordi det er en offentlig fare. Uten tvil har de ikke urett i dette, men det er tillike sikkert at kommunistene representerer i Tyskland ikke den landsulykke som de nazistiske blade ynder å fremstille dem som. Imidlertid har von Papen benyttet optøierne i Hamburg til å gi regjeringen avskjed på grått papir under det påskudd, at den ikke «eier myndighet».

Men var det ikke kanslerens mening på samme tid å lamme Centrum? Sikkert er det at han bærer nag til sitt gamle parti, fordi det i april satte sig imot hans valg, og stadig har stillet sig imot hans regjeringsprinsipper. Han vilde på engang true det og lamme dets innflytelse. Det er ikke umulig at han har drømt om å få det til å akseptere hans dekreter om orden og innbilde dem, at han var den reddende engel, som var blitt sendt for å frelse samfundet fra den «fare» som truet det gjennom Brüningss koncessjonspolitik!

Et er sikkert: den 20. juli forsøkte han gjennom sitt radiobudskap å gjøre Centrum ansvarlig for den indre uro i riket, idet han uttaler at det er visse høyrepartiers politikk som har gitt det ytterste venstre nøkkel til situasjonen. Til dette svarte Centrum som så: «Ingen kan bebreide oss å ha gitt kommunistene fritt spill. Da landdagen var samlet tilbød partiet å forene sig med oss og med socialdemokratene for å forhindre at nasjonal-socialistene kom til makten: vi avsløt det — vi har aldri villet og vil aldri ha noe samarbeide med dem.» Og mot von Papens dekreter har Centrum reist sig av all makt: der var ingensomhelst grunn nu til å anvende § 48 i Weimar-konstitusjonen. Denne paragraf gir riks-presidenten myndighet til å ta særlige forholdsregler når det er fare for den offentlige orden og ro. Men er den offentlige orden i fare nu? Og kan man om den er forstyrret, gjenoprette den med slike forholdsregler? Særlig Brüning har med all den autoritet, som hans ord har, protestert mot sin efterfølgers disposisjoner.

Karakteristisk nok for den åpenhet, hvormed Centrum bekjemper de nye dekreter, er det faktum, at selv ikke i opposisjonspressen har noen drømt om at der skulde være en forbindelse mellom det episkopale budskap og riksstyrets. Ingen kan tenke sig et samarbeide mellom biskoppene og von Papen. Og denne har vel vaktet sig for å ta denne autorative erklæring til inntekt for sin politikk. Centrums partiets stilling har like fra begynnelsen ikke vært slik, at den kunde mistenkes for noen art av kompromis.

Biskopene har anbefalt de katolske velgere ikke å gi sine stemmer til noen av de radikale partiers kandidater. Men selvfølgelig har de ikke tatt stilling for eller imot kanslerens aktuelle politikk. Ved første øiekast ser det også ut til at den offentlige mening har tatt med ro alle de ekstraordinære forholdsregler — og selv

da ryktet om generalstreik løp, tok man det med ro: de kristne syndikater hadde i hvert tilfelle ikke fulgt denne parole og fordi socialister og katolikker vet, at all social forstyrrelse bare vil utløse kommunistiske voldshandlinger, hvorunder arbeiderne vil lide mest.

Kardinal van Rossum — som han var.

Når jeg nu ved kardinal van Rossums død er blitt tildelt det ærefulle hverv å skrive noen minneord om ham, slik som han var i dagliglivet, slik som jeg så ham så ofte de årene jeg hadde den lykke å tilbringe nær ham i den evige stad, da er det i grunnen så mangt som velder frem av vakre og gode minner. For han var jo så rik denne mann, rik i sinn og tanke. Alltid hadde han noe å gi en av sitt hjertes store overflod.

En liten episode vil jeg fortelle som i grunnen kaster lys over hele hans vesen og karakter. Under innvielsen av det nye Propagandakollegium for et par år siden var den hl. Fader helt uventet kommet på besøk. Slikt hender jo ikke hvert år, og mens han selv spaserte rundt og inspiserte alle vegne, var det flere hundre studenter som fulgte ham, elleville av begeistring, slik som kun sydlendingene kan være begeistret. Kardinal van Rossum var også til stede, men i øieblikket var han likesom blitt helt glemt. Så får jeg plutselig se ham. Han var kommet inn i en korridor tettpakket med mennesker som intet sanset annet enn sin begeistring for dagen og begivenheten, og som alle trengte på for så hurtig som mulig å komme frem dit hvor den hl. Fader befant sig. Kardinalen, som da var en mann på over 76 år, blev puffet, støtt og trykket, han som alle de andre; ingen la merke til hvem han var. Det var slett ikke behagelig. — Ved en strategisk manøvre kommer jeg mig bort til ham og forsøker sammen med noen andre studenter å slå ring om ham, alt imens vi roper: «Largo, c'è un cardinale — gjør plass, her er en kardinal!» — Men kardinal van Rossum ryster avvergende med hånden. Det er da slett ikke nødvendig, folk må ikke bry sig om ham, en støit kan han da tåle. Det er Paven vi må hylde, han som er Peters efterfølger og symbol på Kirkens enhet og guddommelighet, ikke en stakkars gammel kardinal. Og like rolig går han videre midt i vrimlen.

Dette billede vil alltid stå for mig når jeg minnes kardinal van Rossum. For nettop slik var han, ydmyg, tålmodig, overbærende, vennlig.

Det falt i kardinal van Rossums lodd å komme i kontakt med flere mennesker og forhold enn det er de fleste gitt. Som prest og ordensmann, som kardinal og leder av alle Kirkens verdensomspennende misjoner, har han sikkert hatt mange skuffelser og ferre gleder, det er nu engang denne verdens skikk. Men sin tro på menneskene hadde han i behold, sin næsten barnslige tillid til dem, kan en vel si. Med det samme vennlige

smil og verdige vesen talte han til alle han møtte, bispes og kardinaler, aristokratiets spisser og arbeidsfolk, alle var like for ham.

Han elsket ungdommen, og jeg tror han levde op igjen og atter følte sig ung de to-tre ukene han hvert år kunde tilbringe sammen med oss ute i Castel Gandolfo, Propagandakollegiets sommerresidens, Her gikk han omkring ganske uceremonielt, pratet med hvem han møtte og kunde stå lenge ad gangen og se på hvad som foregikk av sport og lek. Enhver student var velkommen i audiens når som helst og alle gikk bort fra ham beriket med prestelig og faderlig råd og veiledning. Ikke minst vi norske studenter står i så måte i aller største taknemlighetsgjeld til ham.

Norge var ham inderlig kjær. Derfor var intet ham så sårt, det vet jeg, enn det at man her i landet på ikke-katolsk hold hadde misforstått hensikt og motiv for hans besøk her i landet.

Nu er han altså død denne store mann, som ikke var stor fordi han var kardinal og fyrste i den hellige, romerske, apostoliske og katolske Kirke, men stor fordi han, lik mannen fra siste søndags lignelse, ved bordet alltid valgte den nederste plass hvor det var ham mulig.

At Gud nu vil ophøje ham, det er vår bønn og vårt sikre håp.

Velsignet være hans minne!

Haakon Bergwitz.

Libet — en reise.

(Efter tysk).

2. Billetten.

Alle trenger sig sammen foran et lite vindu — der får man billettene. Billetten er det viktigste av alt, for uten den får vi ingen plass i toget. Jernbanepersonalet kontrollerer alltid omhyggelig den. Har man billett går man rolig gjennom alle avsperringer: den legitimerer sin eier som gyldig passager, så han får del i alle reisens behageligheter: en sitteplass, plass til sin bagage, lys og varme i kupéen. Også dette er som et billed på det menneskelige liv.

Når den lille nye verdensborger tiltrer sin reise her på jorden med himmelen som mål, så må også han som kristen ha en billett som berettiger ham til dette mål, denne endestasjon. Men da han selv er for liten til å kunne hente den, så kommer der tilstede de som vil stå fadder, og han blir brakt til Kirkens stasjon, ut fra hvilken himmeltoget går. I sin bok innfører presten hans eget og faddernes og foreldrenes navn, og disse notiser er billettens dato, som han ofte senere på sin livsfart må fremvise som bevis på at han er på veien som kristen. Ved det første skrifte, ved den første kommunion, når han gifter sig — alltid må han fremvise denne billett med stemplet, hvor den er løst — d. v. s. i hvilken kirke og hvilken prest som har utstedt den. Først da blir han av de, som Gud har satt her på jorden som førere og kontrollerende makter, anerkjendt som berettiget passager.

Han kan da overalt, hvorhen hans skritt går få del i alle de fordeler, som Gud skjenker sin kirke for jordens pilegrimmer: Sakramentene, Messeofret, de hellige fester. I dåpen tas arvesyndens tunge byrde fra ham, og når på den lange reise menneskelig svakhet og elendighet overvelder ham, hjelpes han beredvillig av de førere, de prester, der som konduktører medfølger livstoget. Vi bør glede oss over at Gud i sin godhet har skjenket oss denne hellige dåpsbillett, som gir oss rett til å være med i toget, som fører den rette vei til det rette mål. Uten dette adgangstegn vilde vi stå hjelpeløse og bare speide mot det fjerne mål. Det er det pass som åpner alle hindringer for oss hjem til vår lengsels land.

Hollandske unge pikers apostolat.

I Holland er der blitt organisert en «katolsk aksjon» av unge piker, som er utgått fra «Gral»-foreningene og har vist sig allerede å bære de rikeste frukter. En del unge piker, som tilhører denne «Gral»-bevegelse, var tilstede på den eukaristiske kongress i Dublin, hvor de dannet en malerisk gruppe og vakte stor opmerksomhet. Det er den nye religiøse kongregasjon «Kvinnene fra Nazareth» som har dannet «Gral» og nu virker som dens førere over hele landet.

Kongregasjonen ble stiftet i 1921 av dr. J. van Ginnek, S. J. I Moderhuset lever kommunitetets medlemmer under streng iakttagelse av de klosterlige regler, som er etter mønster av St. Ignatius-reglene. Etter et meget strengt noviciat på togethalvt år avlegger de løftene om fattigdom, kyskhed og lydighet. Innenfor klosterets murer bærer kvinnene fra Nazareth de samme drakter som Vår Frue selv bar, men når de skal utføre sitt social-religiøse arbeid utendørs bærer de almindelig klædedrakt for bedre å kunne bevege sig alle steder og blande sig med alle samfunsklasser og komme i kontakt med alle livsforhold. Hovedforskjellen mellom denne organisasjon og andre består i, at mens medlemmene og arbeiderne i de andre kongregasjoner kun kan gi en del av sin arbeidskraft og sin tid til apostolatet, så gir «Kvinnene fra Nazareth» sitt hele selv, alle sine talenter, sin hele virkekraft og sin hele energi til læg-apostolatet, og handler i streng lydighet mot og under direkte ledelse av de kirkelige autoriteter.

Deres hovedarbeid er å bringe alle katolske unge piker inn under en felles stor organisasjon uansett standsforskjell eller annen forskjell. Organisasjonen er døpt «Gral» og dens mål er å utdanne glødende apostler for den katolske aksjon. De eier hus i forskjellige strøk av de store industribyer og hvert hus ledes av en eller flere «Kvinner fra Nazareth» som til hjelp har en stab av ledere fra universitetskretser eller fra skoler o. l., som ofrer dem all sin fritid og hvorav noen også bor på stedet.

De unge piker møtes der hver kveld i klubber, som hver har sitt særlige formål, som religiøs interesse, kulturell, social, pedagogisk eller bare fornøielse. Det er interessant å se, hvorledes innstillingen og behand-

linger er forskjellige for de forskjellige distrikter og hvorledes arbeidet legges individuelt an, hvad der selvfølgelig har bidratt meget til at det har hatt så avgjort hell. De startet i Limburg i Syd-Holland, som er et utpreget minedistrikt, og det sa sig selv at den fremgangsmåte som de fulgte der, ikke kunde anvendes i Haarlem, hvor mentaliteten er en helt annen. De fulgte derfor en helt annen metode og i stedet for utelukkende å ta hensyn til adspredelse og kulturelle, litterære interessers fremelskning, gav de de unge praktiske ferdigheter: kjolesømskursus, husholdningsskoler og håndgjerningsskoler. I det hollandske Ost-Indien hvor de har et settlement i Buitenzorg og to på Java koncentrerer de sig om de innfødte unge pikers høiere undervisning. Alene i diocesen Harlem har kongregasjonen 85 medlemmer, 23 huser og «Gral» har 12,000 medlemmer.

Erkebiskop Baudrillart om Huysmans.

En vakker mennesketegning.

Under sitt opphold i Kjøbenhavn blev Monseigneur Baudrillart ustanselig intervjuet av alle de store blade og viste sig stadig som det ideelle presseobjekt, som aldri blev trett av å besvare de mange spørsmål, som moderne pressefolk kan finne på å rette til celebre personligheter. Da det er almindelig kjent at Monseigneur stod den store forfatter Huysmans særlig nær bad et blad ham fortelle om denne interessante personlighet og erkebiskopen ga da følgende lille karakteristikk som fortjener å rekke frem til flest mulig, fordi vi alle er så tilbøielig til å dømme hverandre efter det rent ydre skinn.

Monseigneur Baudrillart sa:

Huysmans rummet i sin personlighet to vidt forskjellige mennesker. Mange ganger har han vært min gjest likesom jeg også ofte var sammen med ham hos private venner, og jeg tør trygt si, at jeg ikke har kjent noen som var så spirituell og vittig som han. Var man for eksempel i middag med ham kunde han være så underholdende og morsom, at man næsten ikke rakk å spise for latter — alltid var det ham som behersket et selskap med sitt evig sprudlende humør. Men ved siden herav var han en dypt alvorlig og meget from mann. Jeg har meget ofte i tidlige morgentimer, uten at han anet at jeg var tilstede, sett ham komme inn i Notre-Dame og knele i bønn i den folketomme kirke. Han var da så fordypet i sin religiøse innerlighet, at han slett ikke la merke til mig, selv om jeg passerte tett forbi ham. Mange har skildret ham som en hykler på grunn av disse tilsynelatende uforlikelige motsetninger i hans vesen som de ikke forstod, men det er så overordentlig urettferdig. Jeg vet det, og vet, hvor ekte han var helt igjennem — hvor bunnærlig.

Dominikanernes misjonsvirksomhet i Orienten.

Fra ganske tidlig av har den hellige Dominikus' sønner stått i forreste rekke av Orientmisjonenes arbeide. Allerede i 1228 — syv år efter den hellige stifters død — blev der i Grekenland og Palæstina grunnlagt nye ordensprovinser. Sammen med de kristne menigheter falt også Patrene som ofre for Islams utbredelse. Men Dominikanerne har alltid betraktet arbeidet i Orientmisjonen som en hellig arv, og idag arbeider italienske og franske patres og søstre i Grekenland og i Tyrkiet, i Syrien, Palæstina og Mesopotamien. Nylig har engelske dominikanere overtatt en misjonsstasjon i Persien.

Fra de tidligste tider har et søsterkloster holdt sig i Grekenland — det kan føre sin grunnleggelse så langt tilbake som til 1580. Klosteret ligger på øen Santorin, som er kjent på grunn av sin store vulkan. I det trettede århundre fantes på denne ø et latinsk bispesete og blandt dens nuværende befolkning på 20,000 innbyggere er der ca. 600 katolikker, som har bevart sin tro tross fiendtligheter fra de omkringboende skismatikere. For denne lille menighet er det nuværende Dominikanerinnekloster, som beboes av italienske søstre, en verdifull støtte.

I Athen leder likeledes Dominikanerinner en høiere pikeskole, men de må lide meget under den pågående kulturkamp mot den katolske Kirke.

Siden 1850 har Dominikanerne overtatt arven efter de italienske fedre, som i det 13. århundre grunnla klostret «St. Peter og St. Paul», som de dog måtte forlate i 1453 på grunn av tyrkerfaren. 6 patres og 3 brødre bestyrer forskjellige sogn i Tyrkiets hovedstad, foretreffelig bistått av søstre som arbeider i skolene. Også Smyrna har en stor dominikanerfortid. Så tidlig som 1235 virket her Dominikanere blandt Armenerne — særlig fortjeneste innla sig P. Bartholomeus, «Armeniens Apostel», som i 1318 blev utnevnt til biskop av Maragha, og omvendte både prinser fra det armeniske fyrstehus og abbeden for det skismatiske Basilianer-munkekloster i Cherna. Denne fikk alle sine klosterbrødre til likeledes å konvertere, og sammen med Dominikanerne oversatte han Thomas av Akvinas «Summa contra Gentiles» til Armenisk og avla endelig med hele sitt kloster de hellige løfter til Dominikanerne. 1356 stadfestet Paven denne gren av Dominikanerordenen og oppløftet den til en egen provins, som på sitt høidepunkt talte 52 klostre, til Tyrkerne i det 18. århundre ødela dem alle. Senere har italienske Dominikanere overtatt Smyrna og har idag praktisk talt hele sjelesorgen for de 7000 katolikker, som danner den blomstrende og fast sammentømrede menighet der. I 1927 nedsatte Dominikanere sig i Syrien. De har i Beirut en skole som ledes av 4 patres og 4 lægbrødre.

I Palestina driver ordenen bibelskolen i Jerusalem, som i 1882 blev grunnlagt av franske fedre og efter

Pave Leo XIII's ønske «ene og alene er viet teologiske og bibelske studier». Ved siden av forkynner patrene i den hellige Stefans store Basilika Guds ord.

I Mosuldistriktet har som bekjent Tyrkerne faret grusomt frem mot Armenierne. Derfor måtte de franske Dominikanere næsten begynne helt forfra på sin misjonsvirksomhet etter verdenskrigen. Helt fra 1749 av var Dominikanerne virksomme der under Nestorianerne disse hadde jo allerede i det femte århundre skilt sig ut fra Kirken, fordi de benektet enheten i Kristus guddommelige og menneskelige natur og også bestred den hellige Jomfrus ophøiede verdighet. 1780 vendte den nestorianske patriark med fem biskoper tilbake til den kirkelige enhet og 1829 blev der grunnlagt et kaldæisk patriarkat med 6 bispedømmer, som består den dag i dag. Overalt hvor Dominikanerne kommer sørger de for en utdanning av et innfødt presteskap og opprettet derfor 1880 et syrisk-kaldæisk presteseminar. Enn videre besidder de i Mar-Jakub, Kurdistan, et lærerseminar og i Mossul en høiere skole. Ved denne er der opprettet aftenkursus for unge arbeidere som der kan fullstendiggjøre sin skoleutdanning. Omtrent 80 unge mennesker tar regelmessig del i denne undervisning — de fleste er katolikker, men der finnes også noen Jakobitter og selv enkelte Muhammedanere. Patriarken for de unierte Kaldæer er en fransk Dominikaner.

I den nærmeste fremtid skal Dominikanerne som sagt også overta en misjon i Persien. Engelske patres skal opprette et seminar i Schiras, som skal vies til studiet av persisk filosofi og kultur. En ny grunnleggelse i Kairo i Egypten er likeledes planlagt. Og endelig har Dominikanerne i Lille et seminar, hvor de utdanner russiske prester.

Takk!

Alle som har sendt mig lykkønskninger i anledning av min utnevnelse til Apostolisk Vikar og min vielse til Biskop, bes herigjennem å motta min hjerteligste takk, da jeg først etterhvert kan få takket hver især for bønner og gode ønsker.

Luxemburg, 8. september 1932.

† JACOB MANGERS,
Apost. Vikar for Oslo Vikariat,
Titulærbiskop av Selja.

Herhjemme —:

Oslo.

I.

Pater Lutz i den konservative studentforening.

På den konservative studentforenings åpningsmøte den 8. ds. var Pater Lutz aftenens foredragsholder. Emnet var: «Statskirken og den universelle kirke». Pater Lutz gjennomgikk greit og konsist Kirkens organisasjon og den norske statskirkes organisasjon og sluttet med å redegjøre for Kirkens vesentlige innvendinger mot denne, likesom han berørte et par av dens mest åpenlyse mangler. Den konservative studentforenings formann, Lous, uttrykte i sin takketales foreningens tilfredshet over å ha fått litt rede på den katolske Kirke. Det var beklagelig, men sant, at vårt kjenskap til denne den oprinnelige kristne kirke, er blitt forkvaklet, idet våre lærebøker har inneholdt og inneholder feilaktige opplysninger om denne alle tiders største åndelige maktfaktor og mest utbredte kristne tro. Foreningen var Pater Lutz meget takknemlig og håpet snart å få høre ham igjen.

Efter foredraget var det diskusjon. Denne kom imidlertid til kun å dreie sig om formannens takketales, som hadde falt et par av medlemmene tungt for brystet. Fra en rekke talere blev dog riktigheten av formannens tale bevidnet. Interessen for Kirken er i øieblikket stor i studenterverdenen. Den kristelige studentforening åpnet semestret med foredrag av Lars Eskeland, og den 24. åpner Det Norske Studentersamfund sitt semester med foredrag av Pater Lutz.

L.

II.

St. Elisabethkongregasjonen

holdt tirsdag den 6. september sin generalforsamling under ledelse av Administrator *Irgens*.

Efterat Mgr. *Kjelstrup* hadde forrettet andakt og holdt en manende preken, samledes man i foreningslokalet. Årsberetning blev oplest og vedtatt, regnskapet blev oplest og meddelt décharge. Derefter gikk man over til valg, idet Administrator opplyste at styret ønsket å tre tilbake og at ingen i styret mottok gjenvalg. — Valgt blev: fru Nylund, prefekt, fru Straith, første assistent, samt fruene Sørnum, Wahl og Guldborg Andresen styremedlemmer.

Efter det avsluttede valg tilbragte man etpar hyggelige timer i selskabelig samvær. Det blev holdt taler av den avgående prefekt, fru Hadland og av den tiltrædende fru Nylund.

III.

En hilsen til Rygård!

— Vi var 19 damer som sammen med vår leder på kongressferden Pêre Béchaux blev kjørt like fra kaien til Rygård, Hellerup, — et gammelt herresete, hvor for to år siden Assomptionssøstrene flyttet inn.

Søstrene mottok oss på det hjerteligste og umiddelbart efter vår ankomst leste Pater Béchaux Messen for

alle de, som hadde ydet til ferden, men ikke selv var med, og for de søstre som nu tok så vennlig mot oss. Under hele opholdet lestes Messen, hvor vi alle kommuniserte, hver morgen innen vi drog ut — undtagen den dag vi samledes med de øvrige norske hos St. Josefssøstrene, og hvor vi alle mottok den hl. kommunion av vår nye Overhyrdes hånd.

Hver dag førte biler og «spurvogn» oss til de avtalte møtesteder — men søstrene stelte så godt for oss at vi bare beklaget at vi ikke hadde mer tid tilovers for det prektige sted i den store park. Natt til fredag var det Allerhelligste Sakrament utstillet og flere av oss skiftet med å ha tilbedelsestime. Lørdag aften var der sakramental velsignelse.

Rørende var søstrenes omsorg: hver kveld stod en liten gammel søster ved porten kl. 11 og tellet nøie efter om vi alle var kommet hjem.

Det var med takknemlighet, at vi mandag morgen skiltes fra de kjære søstre — og vår takknemlighet gjaldt også Pêre Béchaux, som hadde sørget så godt for vår innkvartering. Det var herlige uforglemmelige festdager vi hadde i Kjøbenhavn!

En av de 19.

— og derute:

Holland.

Kardinal van Rossums begravelse.

Lørdag den 3. september blev Kardinal van Rossum begravet i Wittem, efterat der først var blitt forretet requiemmesse i St. Servatiuskirken i Maastricht. I det store sørgefølge deltok Kardinal van Rocy, Erkebiskop av Malines, alle Hollands biskoper med Erkebiskopen av Utrecht, Mgr. Jansen, i spissen, Biskop Müller fra Sverige, Biskop Brems, Danmark, og Biskop Meulenberg, Island. Dronning Wilhelmina var representert ved kammerherre Grev de Marchant et d'Ansembourg. Tilstede var også Hollands statminister, Ruys de Beerenbrouck og justisminister Donner.

Paven og filmen.

Noen blade har bragt meddelelse om at Hs. Hl. Paven ønsket å få optatt film av religiøse ceremonier i Vatikanbyen, og i det øiemed hadde sendt representanter til Hollywood for at de kunde sette sig inn i talefilmens nyeste metoder. Dette er helt uriktig — tvertimot erklæres det nu offisielt, at Paven ikke setter pris på filmatisering av kirkelige begivenheter. Det fremgikk også klart av hvad der passerte, da man nylig fremviste for Hs. Hl. en film fra St. Antonius-festlighetene i Padua. Paven komplimenterte den tekniske prestasjon men antydet ikke på noen måte at han var tilfreds med filmen som film.

Italien.

Ministeriet for den nasjonale oppdragelse har utnevnt 1000 prester til kapellaner for den fascistiske ungdomsorganisasjon «Balilla». I den anledning henvendte den italienske feltbiskop Mgr. Bartolomasi, som tillike er

generalinspektør for sjelesorgen i «Balilla», sig til Paven med anmodning om fullmakt for disse kapellaner til som medlemmer av ungdomsforbundet også utenfor deres eget distrikt å kunne høre skrifte, preke og celebrere feltmesser. Den hellige Fader innvilget gjennom Sakramentskongregasjonen denne fullmakt, dog under den forutsetning at disse kapellaner først avla fyldestgjørende bevis for sin skikkethet som ungdomsveiledere.

Tyskland.

Den moderne kunst som uttrykk for vår tid.

Over dette emne har privatdocent dr. Heinrich Lützel holdt et meget interessant foredrag ved en sammenkomst av de katolske forbund for pedagogikk i Tyskland. Han pointerte skarpt at der måtte komme et nytt forhold mellom det brede folk og kunsten, og at det moderne menneske gjennom den moderne arkitektur fikk lettet sin forståelse av den sanne og ekte kunst, fordi bygningskunsten nu grep tilbake til de enkleste urformer og derfor atter gjorde menneskene fortrolige med de kunstneriske grunnprinsipper. Som betegnende eksempel behandlet han med stor grundighet kirkearkitekturen i nutiden, idet han viste, hvorledes der nu forsøkes alle vegne å la kirkebygningen gi uttrykk for det opprinnelige og enkle ved alle ting, og hvorledes den streber frem og sikkert vil nå å kunne tale et ekte, kraftfullt og enkelt symbolsprog. Men man trenger i kirkerummene, for å få dem fullendte, nu billedverker, som kan oppbygge menigheten ganske anderledes enn de helt billedfrie moderne kirker kan. Dog synes det i øieblikket umulig å kunne skape en visjonær, hellig malerkunst. Den krever en naturlig fromhet — og derfor ligger nu i første rekke en åndelig oppdragelse av kunstnerne for, så at de i nutidens stormfulle kamper, hvor goder og kultur står i fare for fall, kan gi oss våben og hjelpemidler til å oplive en folkeinteresse for det ekte og verdifulle. Ut fra denne vil da sikkert fremgå de store religiøse malere, som vår tid roper på.

Fra Danmark

har Pêre Béchaux mottatt en skrivelse fra Hans Høiærverdighet Biskop Brems, hvori der bl. a. leses:

«Jeg takker av ganske hjerte mine norske trosfeller fordi de kom — hvor var det velgjørende å være sammen. Dessverre forhindret min store optatthet nettop i de dager et intimere samvær, men jeg håper ved leilighet sammen med Eder å oppfriske alle felles minner!»

Idet bladet går i pressen har vi brakt i erfaring, at ifølge meddelelse fra Propagandakongregasjonen er Apostolisk Administrator H. Irgens utnevnt til paveelig husprelat (praelatus domesticus) med titlen Monsignore.